

Secvențe lirice bucureștene, „Boema” și „Rigoletto”

(Costin Popa – 6 mai 2017)

Am mers la cele două spectacole, stimulat de distribuții tinere și de un oaspete străin. În prima privință, este clar că managementul Operei Naționale București se orientează către întinerirea afișului, în măsura în care vocalitatea rolurilor se pretează abordării de către unii cântăreți aflați la începuturile carierelor, demersuri de multe ori riscante dar, dacă sunt precaut gândite, funcționează și atrag.

O „Boema” pulsând de autenticitate...

... a adus prezența pentru a doua oară pe platou a sopranelor Bianca Mărgean și Veronica Anușca, debutante cu puțin timp înainte în rolurile Mimì (cel puțin la București, în producția lui Ionel Pantea), respectiv Musetta. S-a confirmat aplicarea unei cutume, a unei legi nescrise, dacă vreți, care datează de multe decenii, aceea de a da posibilitatea celor ce apar pentru prima oară într-un spectacol să cânte și în imediat următorul. Scopul este ușor de înțeles, se urmărește eliminarea emoțiilor debutului, începerea finisajelor muzicale și scenice... care pot să dureze. S-a constatat și acum.

Lirismul vocii Biancăi Mărgean, susținut de un registru central consistent și unul grav care aduce sensuri profunde odată ce folosește emisia „de piept”, a dat culoare și expresivitate delicatului personaj, conturat cu sinceritate și frazare cultivată. În spațiul de deasupra portativului, câteva sunete opace sau cu tendințe de asprimi s-au mai strecurat.

Filip Panait, Alin
Stoica,
Veronica Anușca,
Sandor Csaba,
Bianca Mărgean,
Daniel Pop

Veronica Anușca a adus expansivei Musetta grație și eleganță în expunerea și finalizarea măiestrită a desenului melodic din valsul „Quando m'en vo” (actul secund), așa cum cere Puccini. Dacă sonoritatea a fost, pe alocuri, defavorizată, s-a datorat și faptului că eroina își cântă aria în planul din spate al scenei, așa cum a dorit regizorul.

Dintre ceilalți foști debutanți, baritonul Daniel Pop a fost Marcello cu glas potent calibrat pentru marea intervenție din actul secund „Gioventù mia tu non sei morta”, iar basul Filip Panait, Colline lipsit de căldură în importanta arie „Vecchia zimarra” din actul al patrulea, în care i se poate reproșa și un decalaj major cu orchestra. Li s-a alăturat Sándor Csaba (Schaunard), bariton cu remarcabilă articulare și accentuare a rostirii. Cei patru prieteni, Rodolfo, Marcello, Schaunard și Colline, au format o echipă minunată, autentică, dăruită. În alte roluri au fost distribuți Iulian Sandu (Benoît și Alcindoro), Adrian Ionescu (Vameșul) și Constantin Negru (Parpignol).

I-a susținut bagheta alertă a lui Marcello Mottadelli, uneori rigidă, alteori introspectivă, la pupitrul unei orchestre prea puțin preocupată de acuratețe. Mă gândesc la intervenții neglijente de corn și, o surpriză, de clarinet, în primul act, în al treilea... Artiștii Corului Operei Naționale, aflați sub conducerea lui Daniel Jinga, și-au dezlănțuit efluviile sonore în Cartierul Latin, așa cum trebuie pentru un Ajun de Crăciun pulsând de viață.

Cazul Alin Stoica

În trecute cronici, i-am acordat junelui artist elogioase aprecieri, cu referire la rolul Alfredo din „Traviata” . Le susțin. Posedă unul din glasurile tenorale cele mai importante care au apărut în ultima perioadă, la noi. Și, mai ales, cu perspective spinte, o raritate. Numai că rolul Rodolfo i-a solicitat o țesătură vocală mai înaltă decât partitura verdiană. Așa încât carențe de continuitate a sunetului au ieșit în evidență la acuta ariei „Che gelida manina” , care și-a pierdut temporar poziția de emisie, s-a voalat, deși finalizarea a fost strălucitoare, ca și atacul. Evident că Do-ul duetului cu Mimì de la sfârșitul actului a fost evitat, spre deosebire de soprana.

Este un subiect asupra căruia Alin Stoica trebuie să reflecteze și să-și pună la punct notele deficitare din extremitatea superioară a registrului. Fără corijarea lor, împlinirea nu poate exista. Avusesem o pildă similară într-un recent recital de foaier, când Si bemol-ul final al ariei lui Turiddu din „Cavalleria rusticana” suferise, după o intrare fabuloasă „Mamma, mamma, quel vino è generoso” și o continuare la cel mai înalt nivel. Criticul, doar constatat, nu poate nota decât recomandarea către adâncirea studiului profesionist, alături de îndrumătorii corespunzători.

Cât privește încadrarea stilistică, analizarea marilor înregistrări îl poate conduce spre progres. În spectacol, Alin Stoica a dezvoltat deja frumos frazele din arie, a strecurat poetică subtilă („Questa è Mimì, gaia fioraia” – actul al doilea, „ ...alla stagion dei fior...” – mezzoforte în actul al treilea sau „O Mimì tu più non torni” – actul ultim), a depășit prin amplitudine o orchestră cu sonorități nu tocmai comode – exemplul vine din scena de la Café Momus, a nuanțat „Mimì è una civetta” din actul al treilea și și-a arătat anvergura pasională („Ah! mia Mimì...” sau „Ah! Mimì, mia bella Mimì!” din actul final). Sunt doar spicuiuri. Să urmărim în continuare cariera lui Alin Stoica.

S-a reluat „Rigoletto” de Verdi...

...într-o distribuție nouă, parțial indigenă. Clujeanul Lucian Petrean a reabordat rolul titular, Veronica Anușca și-a mai adăugat, în avalanșă neîntreruptă, încă un personaj interpretat în ultima vreme pe prima scenă lirică națională, Gilda, după Lucia, Oscar și Musetta, pentru Ducele de Mantua a fost invitat un oaspete bulgar, Mihail Mihaylov, iar costumele Maddalenei au fost îmbrăcate de Liliana Mattei Ciucă din Cluj-Napoca.

Se știe, producția, cu plusurile și minusurile cunoscute, este semnată de Stephen Barlow și datează din 2014.

Spectacolul a stat sub semnul vocii dominante a baritonului Lucian Petrean, un instrument voluminos și autoritar, glas tunător în care accentuările incisive impresionează. Era de așteptat că pasajele dramatice vor fi servite de minune, pe întregul ambitus, cu sonorități copleșitoare, așa a și fost, dar curiozitatea a mers către modul în care Petrean urma să trateze paginile mai introspectiv, mai dureroase, personajul său fiind de mare complexitate psihologică, un erou frământat, lovit, ironizat. A reușit mult în această direcție. A nuanțat temător duetul cu Sparafucile, expresiv „Deh non parlare al misero” , moale și afectuos „Ah! veglia, o donna, questo fiore” , ambele din duetul cu Gilda (actul prim). Mai există secvențe cărora baritonul le poate dărui tălmăciri adâncite, pentru evitarea monotoniei. Nu sunt multe, am convingerea că le va identifica.

Tânărul tenor oaspete a avut o prestație inegală. Să afirm de la bun început că are o timbralitate plăcută, lirică, fără ca glasul său lejer să fie larg dimensionat și foarte penetrant impostat. Spre pildă, în replicile schimbate cu Matteo Borsa în primul act, proiecția vocii tenorului Andrei Lazăr a depășit-o pe cea a lui Mihaylov. În finalul primei arii a Ducelui, „Questa o quella”, a utilizat o formulă ciudată de respirație, iar în pasajele „Ah! sempre tu spingi lo scherzo all'estremo” (primul act) și recitativul „Parmi veder le lagrime” (gama ascendentă „... della mia diletta”) s-au perceput ușoare detimbrări.

Atu-urile lui Mihail Mihaylov vin din zona frazărilor susținute de o linie frumoasă, cantabilă, chiar cu inflexiuni „di grazia”, cu care a înzestrat inclusiv cabaletta „Possente amor mi chiama”, deloc avântată, cu atitudine molcuță. Trecerea către registrul acut s-a făcut de multe ori timorat, deși notele de Si bemol din duetul cu Gilda („saro per te”) sau cvartet, ca și de Si natural din celebra „La donna è mobile” au fost bine ancorate. A evitat sunetele mai înalte, ce-i drept, neobligatorii.

Pentru soprana lirică de coloratură Veronica Anușca, rolul Gilda a fost prilejul de a-și etala vocea fluidă și cântul „spianato”, cu un superb „... fate ch'io sappia la madre mia”, fremătând tulburată („Oh quanto dolor!”). O copilă visătoare, delicată și neprefăcută („Signor nè principe io lo vorrei”) cu rostiri diafane și schimbări armonioase de atitudini, de la tristețea reprimată în aria „Tutte le feste al tempo” la revolta din finalul actului secund, care a revelat o eroină „du chair et du sang”, ascunsă sub mantia purității.

Păcat că dificila vocaliză supra-acută din aria „Caro nome” a deranjat-o și sunetul rezultat a fost strident și sub tonul corect. Îl cred un accident, soprana posedând siguranța notelor din acea porțiune de registru, mergând până la Re bemol sau Mi bemol.

Cu voce „neagră” și grave abisale, basul Horia Sandu a fost Sparafucile, în timp ce mezzosoprana Liliana Mattei Ciucă i-a dăruit Maddalenei timbralitatea sa rotundă și agreabil rezonantă.

Afișul i-a mai cuprins pe Adriana Alexandru (adorabilă compoziție scenică în Giovanna), Marius Boloș (cu glas nefocusat suficient în Monterone), Vasile Chișiu (nu foarte sonor în Marullo, la debut), Daniel Filipescu (Contele Ceprano), Andreea Novac (debutantă în minusculul rol al Contesei Ceprano), Adrian Strezea (Ușierul), Claudia Caia (cu voce neomogenă în episodul personaj al Pajului), Andrei Lazăr (Borsa).

Din fosă, Vlad Conta a condus cu știința tempourilor corecte, dătătoare de potrivite imagini dramaturgice, poziționate între liric și tragic. Poate că, uneori, sonoritățile instrumentiștilor au excedat firescul și îmi amintesc acum începutul cvartetului, defavorizant pentru mezzosoprană. Dar, orchestra a fost în seară bună, cu remarci pentru pachetul compact al „cordarilor” și pentru suflătorii grijulii în evitarea derapajelor. Referitor la forma optimă, îi adaug pe coriștii lui Daniel Jinga.

Veronica Anușca, Lucian Petrean

Mihail Mihaylov

Liliana Mattei Ciucă,
Horia Sandu,
Lucian Petrean

Liliana Mattei Ciucă,
Mihail Mihaylov

Deși complicat ca montare și mișcare scenică, spectacolul și-a păstrat spiritul și presupun că faptul se datorează lucrului tuturor celor de pe platou cu asistenta de regie Paula Gherghe (înscrișă în programul de sală), ce trebuie să poarte răspunderea întreținerii producției, în absența regizorului.

Opera „Rigoletto” face parte dintre titlurile indispensabile oricărei stagiuni și, întrucât nu se mai programase de ceva vreme, sper s-o revedem în iunie și, apoi, ciclic.

(Fotografiile din „Rigoletto” au fost puse la dispoziție de Biroul PR al Operei Naționale București.)